

Knjiga proroka Daniela - sto osamdeset i osam

Od Rafije do Panija: Otkrivanje proročkoga značenja drevnih bitaka

Jeff Pippenger

2024-04-18

Bitka kod Rafije i bitka kod Panija dva su različita povijesna događaja koja su se zbila u različitim razdobljima i okolnostima, ali obje imaju značenje u povijesti drevne Judeje i njezinih okolnih krajeva. Bitka kod Rafije odigrala se 217. pr. Kr. Bitka kod Panija zbila se 200. pr. Kr. između Seleukidskoga kraljevstva (kralja sjevera) i Ptolemejskoga kraljevstva (kralja juga). Te su dvije bitke prepoznate u jedanaestom do petnaestom retku jedanaestoga poglavlja Daniela. Te su dvije bitke prethodile Makabejskom ustanku 167. pr. Kr.

Bitka kod Panija dobila je ime po obližnjem geografskom obilježju, gori Panij, gdje se sukob odigrao. Ime Panij izvedeno je od grčkoga boga Pana, kojemu je ondje bio posvećen hram. Mjesto je bilo poznato kao Panij zbog svoje povezanosti sa štovanjem Pana. Hramovni sklop često se nazivao Panovo svetište, naglašavajući njegovu ulogu kao mjesta religiozne pobožnosti i bogoštovlja posvećenog bogu Panu. Izraz „Nimfej” odnosi se na spomenik ili svetište posvećeno vodenim nimfama u starogrčkoj i rimskoj religiji. Hramovni sklop u Paniju uključivao je špilju i prirodni izvor, za koje se vjerovalo da ih nastanjuju nimfe, te se stoga ponekad nazivao Nimfejem Panija.

Nakon što je grad obnovio i proširio Herod Filip, sin Heroda Velikoga, bio je poznat kao Cezareja Filipova, u čast rimskoga cara Augusta Cezara i samoga Heroda Filipa. Hramski kompleks bio je važno religijsko središte unutar toga grada.

Tijekom vladavine cara Augusta, hram je bio ponovno posvećen ili preimenovan u čast Augustu, odražavajući carski kult i integraciju rimskih vjerskih običaja u mjesni vjerski krajolik. Područje u blizini drevnoga grada Cezareje Filipove, gdje se nalazio Panov hram, katkad se nazivalo „Vratima pakla” ili „Vratima Hada”.

U recima šesnaest do devetnaest jedanaestoga poglavlja Daniela prikazana su tri zemljopisna područja osvajanja koja je poganski Rim trebao svladati kako bi bio uspostavljen kao četvrto kraljevstvo biblijskog proročanstva i kao kralj sjevera u tome poglavlju. U retku šesnaest rimski vojskovođa Pompej prikazan je kako osvaja Siriju 65. pr. Kr., a zatim Jeruzalem 63. pr. Kr. Recima sedamnaest do devetnaest ukazuju na osvajanje Egipta od strane Julija Cezara, treće od triju prepreka. Bitka kod Akcija 31. pr. Kr. označava početak tristo šezdeset godina tijekom kojih će poganski Rim vrhovno vladati u ispunjenju retka dvadeset i četiri jedanaestoga poglavlja Daniela.

U dvadesetom retku označena je vladavina Augusta Cezara, a u toj povijesti rođen je Isus. Zatim se u dvadeset i prvom i dvadeset i drugom retku određuje vladavina opakoga Tiberija Cezara, čime se označuje Kristovo raspeće. U dvadeset i trećem retku označen je savez koji su Makabejski Židovi sklopili s poganskim Rimom, te se time zaustavlja tijek povijesti koji je započeo u jedanaestom retku, a povijesni se prikaz vraća na razdoblje od 161. pr. Kr. do 158. pr. Kr.

Dvadeset i treći redak predstavlja lozu Makabejaca, i premda ne pruža sve pojedinosti njihove proročke loze, povijesni zapis to čini. Godine 217. pr. Kr. odigrala se Bitka kod Rafije, a nakon nje dječak-kralj ostavio je Egipat ranjivim. Dok su se seleukidski i grčki kraljevi u godini 200. pr. Kr. dogovarali kako postupiti s dječakom-kraljem, Rim se umiješao u povijest i postao branitelj egipatskoga dječaka-kralja. Iste se godine odigrala Bitka kod Panija. Zatim je 167. pr. Kr. započelo gerilsko ratovanje Makabejaca.

Makabejski ustanak započeo je u Modinu 167. pr. Kr., i sastojao se u tome da su se Makabejci ne samo borili protiv Seleukidskog Carstva, nego i protiv Židova za koje su utvrdili da su u savezu sa Seleukidima. Ustanak je bio vjerski motiviran i vođen protiv unutarnjeg i vanjskog neprijatelja. Godine 164. pr. Kr. Makabejci su ponovno posvetili hram, a taj se događaj obilježava židovskom svetkovinom Hanuke. Te je godine umro zloglasni Antioh Epifan. Zatim je od 161. pr. Kr. do 158. pr. Kr. sklopljen „savez” iz dvadeset i trećeg retka s Rimom.

Jedino izravno upućivanje na Makabejce, njihovu pobunu i njihov savez s Rimom nalazi se u dvadeset i trećem retku, no povijest dinastije, nazvane Hašmonejska dinastija, započela je u Modinu 167. pr. Kr. i trajala do vremena križa. Posljednji predstavnici Hašmonejske dinastije bili su farizeji Kristova vremena. Stoga postoji proročka linija povijesti otpaloga judaizma, kako ga predstavljaju Makabejci, koja je započela 167. pr. Kr. pobunom u Modinu, a završava u dvadeset prvom i dvadeset drugom retku kada je Isus bio razapet.

Njihova je povijest dosegla prekretnicu u šesnaestom retku, kada je Rim, po prvi put, preko Pompeja, osvojio Jeruzalem. Njegov glavni poticaj da u to vrijeme navuče razaranja na Jeruzalem bio je spor između dviju frakcija Hasmonejske dinastije. Od toga trenutka (63. pr. Kr.) Juda je bio pod rimskom vlašću. Hasmonejska dinastija Makabejaca proročki započinje bitkom kod Modina 167. pr. Kr., a zatim biva podvrgnuta Rimu 63. pr. Kr. Ubrzo nakon početka te povijesti Makabejci su pokrenuli i sklopili savez s Rimom od 161. pr. Kr. do 158. pr. Kr. Bili su podložni Rimu od 63. pr. Kr. sve do križa i konačnog razaranja Jeruzalema godine 70.

Proročki rod Makabejaca jest rod otpaloga judaizma te stoga predočuje rod otpaloga protestantizma. Od bitke kod Panija pa sve do nedjeljnog zakona iz šesnaestoga retka, proročki događaji iz 200. pr. Kr., 167. pr. Kr., 164. pr. Kr. te saveza od 161. pr. Kr. do 158. pr. Kr. ponovit će se u povijesti otpaloga protestantizma. Te će se međe zbiti u povijesti osmoga predsjednika koji je od sedmorice, prije nedjeljnoga zakona. Godina 200. pr. Kr. predstavlja vanjsku liniju republikanskoga roga u odnosu na 167. pr. Kr., koja predstavlja unutarnju liniju roga otpaloga protestantizma.

Ti su putokazi u biti skriveni unutar povijesne linije Hasmonejske dinastije, ali ipak tvore dio skrivene povijesti četrdesetoga retka jedanaestoga poglavlja Daniela. To je linija koja je dio „onoga dijela Danielova proročanstva koji se odnosi na posljednje dane.”

Činjenica da judaizam slavi Hanuku u spomen na ustanak Makabejaca ne određuje Makabejce kao pravedne. Zbog pobune šekina se nikada nije vratila u hram koji je bio ponovno sagrađen nakon sedamdesetogodišnjega sužanjstva. Posljednja proročka poruka došla je po Malahiji otprilike dva stoljeća prije Makabejaca. Povijest Makabejaca pokazuje da su dopustili da njihovi politički vođe

također obnašaju službu velikoga svećenika, upravo onaj grijeh koji je pokušao počiniti egipatski Ptolemej, a koji je pokušao počiniti i kralj Uzija. Predaja drži da je Bog intervenirao kako bi spriječio Ptolemeja u tome svetogrđu, a Božja Riječ izravno potvrđuje da je Bog doista intervenirao kada je kralj Uzija pokušao obavljati službu svećenika i kralja. Konačni plod njihove dinastije bili su farizeji. Nema razloga zaključiti da su Makabejci bili simbol pravednosti, unatoč povijesnom štovanju koje prema njima mogu gajiti Židovi suvremenoga judaizma.

Protestantska reformacija započela je u Lutherovo vrijeme i bila je progresivan razvoj. Ona nije bila nova tradicija, jer Isus i Njegovi učenici bili su protestanti. Bila je to probuđenost iz tame povijesti, u kojoj su se Luther i drugi reformatori probudili. Vrhunac te progresivne reformacije bio je mileritski pokret. Bogu nije bilo potrebno samo probuditi rane reformatore za grijeh Babilona, nego ih je namjeravao dovesti do punoga razumijevanja svojega Zakona i svojega djela u nebeskom Svetišću. Dana 19. travnja 1844. protestanti su odbacili rastuće svjetlo reformacije i postali otpadnički protestantizam.

Vjerni mileriti tada su „primili plašt” i bili usmjereni u Svetinju nad svetinjama da dovrše djelo kako bi postali zreli protestantski kršćani. Godine 1863. oni kojima je bio dan plašt, kroz neposlušnost, odložili su plašt protestantizma i uzeli plašt Laodiceje. U završnom razdoblju pečačenja sto četrdeset i četiri tisuće, koje je započelo dvadeset i dvije godine nakon 11. rujna 2001., godine 2023., Lav iz plemena Judina otpečaćuje istine koje popunjavaju skrivenu povijest četrdesetog retka jedanaestog poglavlja Daniela, a to je povijest od sloma Sovjetskoga Saveza 1989. pa sve do uskoro dolazećeg nedjeljnog zakona. Čineći to, On je otpečatio povijest otpalog judaizma kao simbola otpalog protestantizma.

Obje linije Božjega otpalog naroda, bilo one doslovne Jude ili duhovne Jude (obje slavne zemlje), završavaju osvajanjem Jeruzalema, prva 63. pr. Kr., a druga pri uskoro dolazećem nedjeljnom zakonu. Objе linije predstavljaju ratovanje potaknuto pogrešno usmjerenim vjerskim uvjerenjima. Objе linije predstavljaju rat protiv religijskih filozofija Grčke, i obje završavaju time da otpali dolaze pod vlast Rima. Tri bitke iz četrdesetoga retka prepoznajem kao prikaz raspada Sovjetskog Saveza 1989., rata u Ukrajini i Panija pri nedjeljnom zakonu, radi utvrđivanja razlike između tih triju bitaka i triju svjetskih ratova.

„Božja je riječ upozorila na nadolazeću opasnost; ostane li to upozorenje bez obzira, protestantski će svijet spoznati koje su zapravo namjere Rima, ali tek kad bude prekasno da izbjegne zamku. Ona potihom raste u moći. Njezini nauci vrše svoj utjecaj u zakonodavnim dvoranama, u crkvama i u srcima ljudi. Ona podiže svoje uzvišene i goleme građevine, u čijim će se tajnim skrovištima ponoviti njezina prijašnja progonstva. Potajno i neopaženo ona jača svoje snage kako bi promicala vlastite ciljeve kad dođe vrijeme da zada udarac. Sve što ona želi jest povoljan položaj, a to joj se već daje. Uskoro ćemo vidjeti i osjetiti koja je namjera rimskog elementa. Tko god bude vjerovao i poslušao Božju riječ, time će navući na sebe prijekor i progonstvo.” Velika borba, 581.

Od retka desetoga, koji označuje raspad Sovjetskoga Saveza 1989. godine, pa sve do bitke kod Panija u retku petnaestom, papinstvo „jača svoje snage kako bi unaprijedilo vlastite ciljeve kada dođe vrijeme da zada udarac”. Ti reci označuju proročke okolnosti koje su „zamka” što ju je

papinstvo pripravi, iz koje će biti nemoguće „pobjeći”. U završnom sukobu, prikazanom bitkom kod Panija, lik zvijeri bit će načinjen u Sjedinjenim Državama. Oblikovanje toga lika posljednja je kušnja za Božji narod posljednjih dana.

„Gospodin mi je jasno pokazao da će lik Zvijeri biti oblikovan prije nego što se završi vrijeme kušnje; jer će on biti velika kušnja za Božji narod, po kojoj će biti odlučena njihova vječna sudbina. ... U Otkrivenju 13 ova je tema jasno iznesena; [Otkrivenje 13,11–17, citirano].”

„To je kušnja koju Božji narod mora proći prije nego što bude zapečaćen. Svi koji su dokazali svoju vjernost Bogu držeći Njegov zakon i odbijajući prihvatiti lažnu subotu, stat će pod stijeg Gospoda Boga Jehove i primit će pečat živoga Boga. Oni koji se odreknu istine nebeskoga podrijetla i prihvate nedjeljnu subotu, primit će žig zvijeri.“ Manuscript Releases, volume 15, 15.

Oblikovanje slike Zvijeri prikazano je razdobljem u kojemu je sklopljen savez s Rimom. Protestantski rog Sjedinjenih Država postao je kćerima Rima 1844. godine, a početak njihove povijesti ponavlja se na kraju njihove povijesti kada ponovno odluče oponašati svoju majku.

„Vidjela sam da je zvijer s dva roga imala zmajeva usta i da je njezina vlast bila u njezinoj glavi te da će uredba izići iz njezinih usta. Zatim sam vidjela Majku bludnica; da majka nisu kćeri, nego da je od njih odvojena i različita. Imala je svoj dan, i on je prošao, a njezine kćeri, protestantske sekte, bile su sljedeće koje su stupile na pozornicu i očitovale isti duh koji je majka imala kada je progonila svete. Vidjela sam da, kako je majka slabila u moći, kćeri su rasle, i uskoro će vršiti vlast koju je nekoć vršila majka.“

„Vidjela sam da će nominalna crkva i nominalni adventisti, poput Jude, izdati nas katolicima kako bi zadobili njihov utjecaj da ustanu protiv istine. Sveti će tada biti neznatan narod, malo poznat katolicima; ali će crkve i nominalni adventisti koji znaju za našu vjeru i običaje (jer su nas mrzili zbog subote, budući da je nisu mogli pobiti) izdati svete i prijaviti ih katolicima kao one koji zanemaruju ustanove naroda; to jest, da drže subotu i zanemaruju nedjelju.“

„Tada će katolici pozvati protestante da pođu naprijed i izdaju odredbu da svi koji ne budu svetkovali prvi dan tjedna umjesto sedmoga dana imaju biti pogubljeni. A katolici, kojih je mnogo, stat će uz protestante. Katolici će dati svoju moć slici zvijeri. A protestanti će djelovati kao što je njihova majka djelovala prije njih da uništi svete. No prije nego što njihova odredba donese ili urodi plodom, sveti će biti izbavljeni Glasom Božjim.” Spalding i Magan, 1, 2.

U tom odlomku postoje dvije skupine „nominalnih”, što znači „samo po imenu”, koje odaju Božje vjerne katolicima. Razumijevanje Ellen White o nominalnim crkvama i nominalnim adventistima razlikuje se od onoga što oni u posljednjim danima zapravo predstavljaju, jer bi po njezinu razumijevanju „nominalni adventist” predstavljao kršćanina koji tvrdi da vjeruje u Kristov povratak. No proroci govore više za posljednje dane nego za dane u kojima su živjeli, i „nominalni adventist” u posljednjim danima predstavlja laodicejsku Crkvu adventista sedmoga dana, a nominalne crkve potomci su onih koji su 1844. postali kćeri Rima.

Adventisti sedmoga dana mrzit će „neugledan narod”, koji su Božji istinski predstavnici, jer „ne mogu pobiti istinu o suboti”, koja predstavlja subotu počinka zemlje. Crkva adventista sedmoga

dana tvrdi da drži sedmi dan kao dan bogoslužja, ali u posljednjim danima subota koju ne mogu pobiti jest „sedam vremena” iz Levitskog zakonika dvadeset i šest, što je bila prva temeljna istina koju su odbacili 1863. godine.

Odjeljak kojim se sada bavimo prepoznaje proročku dinamiku povezanu s poviješću koja započinje nadolazećim nedjeljnim zakonom, no završna povijest kušnje koja slijedi nakon nedjeljnoga zakona najprije se ostvaruje unutar Sjedinjenih Država. Pri nedjeljnom zakonu Sjedinjene Države prisilit će cijeli svijet da podigne sliku Zvijeri, ali prije nego što izvrše to djelo, podignut će sliku Zvijeri u Sjedinjenim Državama.

„Kada se Amerika, zemlja vjerske slobode, ujedini s papinstvom u prisiljavanju savjesti i primoravanju ljudi da odaju čast lažnoj suboti, narod svake zemlje na kugli zemaljskoj bit će naveden da slijedi njezin primjer.” Svjedočanstva, svezak 6, 18.

„Strani narodi slijedit će primjer Sjedinjenih Država. Premda ona predvodi, ipak će ista kriza doći na naš narod u svim dijelovima svijeta.” Testimonies, sv. 6, 395.

Velika kušnja za Božji narod nastupa prije nedjeljnoga zakona, jer se na nedjeljni zakon završava vrijeme milosti za adventiste sedmoga dana. Kušnja je prikazana kao oblikovanje Zvijeričine slike, a Zvijeričina slika jest sjedinjenje crkve i države, pri čemu crkva upravlja tim odnosom. Kao što su protestanti 1844. postali kćer Rima, a kći je slika svoje majke, tako će otpali protestanti u posljednjim danima izvršiti usporedno djelo, jer Isus uvijek kraj neke stvari prikazuje početkom neke stvari.

Povijest predstavljena „savezom” iz dvadeset trećeg retka jedanaestog poglavlja Daniela predstavljala je tobožnji otpadnički narod slavne zemlje koji je posegnuo da uspostavi savez s Rimom. Razdoblje od 161. pr. Kr. do 158. pr. Kr. predstavlja oblikovanje slike Zvijeri koje kulminira pri nedjeljnom zakonu.

Nastavit ćemo ovu studiju u sljedećem članku.

„No što je ‘slika Zvijeri’? I kako ona treba biti načinjena? Sliku stvara Zvijer s dva roga, i ona je slika Zvijeri. Također se naziva i slikom Zvijeri. Da bismo, dakle, spoznali kakva je ta slika i kako treba biti načinjena, moramo proučiti obilježja same Zvijeri — papinstva.”

„Kada se rana crkva iskvarila odstupivši od jednostavnosti evanđelja te prihvativši poganske obrede i običaje, izgubila je Duha i silu Božju; a kako bi nadzirala savjest naroda, potražila je potporu svjetovne vlasti. Posljedica je bilo papinstvo, crkva koja je upravljala državnom vlašću i služila se njome da promiče vlastite ciljeve, osobito radi kažnjavanja ‘hereze’. Da bi Sjedinjene Države načinile sliku Zvijeri, vjerska sila mora tako ovladati građanskom vlašću da se i državni autoritet crkva posluži kako bi ostvarila vlastite ciljeve.” Velika borba, 443.